

УДК 658.512.2

Бондаренко О.В.¹, Ренгевич Д.С.²

¹ д-р філос. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. КНТ-612м НУ «Запорізька політехніка»

ФАХІВЕЦЬ-ДИЗАЙНЕР У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Багатоманітність науково-технічного процесу сучасного розвитку людства спричиняє глибокі якісні зміни в усіх видах суспільної практики, у тому числі й народження нових її напрямків. Повною мірою це стосується такої галузі людської діяльності як образотворче мистецтво – поява сучасних технологій у сфері сприйняття та відображення дійсності викликала швидке становлення й розвиток такої сфери суспільної життєдіяльності як дизайн.

Комплексне за формою та інтегроване за змістом вирішення проблем сучасності неможливе без включення у цей процес елементів дизайн-діяльності, заснованої на єдності функціональної доцільності та художньої цінності.

Виходячи з цього, цікавим представляється визначення функцій дизайну (дизайнерської діяльності) з позицій сучасного суспільства, їх класифікація та з'ясування їх змісту.

Основними категоріями філософії (й ширше культурології) дизайну, що дають уявлення про функції дизайнерської діяльності, слід назвати такі: взаємодія людини та природи, взаємодія людини та предметів штучного світу, соціальний символізм світу речей, проектно-мистецька діяльність (й мислення), стратегія і тактика дизайн-проектування, взаємозв'язок дизайн-аналізу й дизайн-синтезу на передпроектній дослідницькій, проектній, післяпроектній стадіях дизайн-діяльності тощо.

Дизайн – це специфічний вид людської діяльності, що поєднує художню предметну творчість та науково обґрунтовану інженерну практику у сфері індустріального виробництва.

Метою дизайну як феномена сучасної культури є сприяння підвищенню якості життя людей та вдосконаленню соціально-культурних відносин між ними шляхом формування гармонійного предметного середовища та його компонентів у всіх сферах життєдіяльності людей для задоволення всієї різноманітності їх матеріальних та духовних потреб.

Зважаючи на це, систему взаємозалежних функцій дизайну, якими визначається його роль у формуванні культурного і суспільного середовища людства, становлять: перетворювальна (конструктивно-морфологічна); пізнавальна (гносеологічна); ціннісно-орієнтаційна (аксіологічна); спілкування (комунікативна); соціально-економічної ефективності; захисту довкілля (екологічна); адаптаційна; виховна; художня; гедоністична (естетичної насолоди) та ін.

Відповідно основними соціально значущими завданнями дизайну як професії постають такі: перетворення предметного середовища у всіх сферах та галузях життєдіяльності людей з урахуванням людського фактору (з позицій як ергономічних, так і естетичних вимог); забезпечення у комплексних розробках промислової продукції оптимальності структури та складу її номенклатури (типажу) та асортименту, а також високого рівня споживчих властивостей виробів; забезпечення соціальної обґрунтованості та економічної ефективності виробництва та збуту промислових виробів (з урахуванням вимог екології); забезпечення ефективності споживання виробів (з урахуванням вимог екології); підвищення загальної та художньої культури, виховання естетичного смаку людей (завдяки знаково-комунікативній сутності творів дизайну як носіїв певної системи цінностей культури).

Дизайн, виникнувши із прагматичних потреб розвитку ринку товарів масового попиту, стає загальнокультурним чинником, що змінює як світ речей, а й сам спосіб соціокультурного існування людини. Породжений масовим суспільством, постіндустріальною цивілізацією, що розвивається, дизайн стає феноменом, в якому поєднуються масове споживання і естетична виразність речі та навколишнього середовища людини, феноменом, який зумів висловити та реалізувати в умовах сучасних цивілізації й культури гуманістичну орієнтацію мистецтва та розкрити свою людинотворчу місію, вписуючись у нову ситуацію людського існування.